

ADATOK.

KALMÁR GERGELY DEÁK REGESTUMJA KERESKEDÉSÉRŐL 1574—82.

E regestum egy szépen bőrze kötött nagy ívalakú, 3 újj vastagságú könyv, írójának és tulajdonosának (mindkettő ugyanaz) neve nincs ráírva, csak a kifejezésekből lehet megállapítani, de teljes biztonsággal.

Meglehetősen rendszertelen följegyzéseket tartalmaz a fent jelzett 8 évről; de igen becses, mert bizonynyal a hazai kereskedelmi könyvvezetés legrégebb példányai közé tartozik s a mi fő, tőzsgyökeres magyar emberé s magyar nyelvű. Némely helyen bizonyos rendszeres beosztás is észrevehető. Baloldalra írja, a mit vett s az átellenes jobb oldalra, a mint fizetett. Látható e könyvből, hogy sok városban megfordult bort venni, vagy vásáron jelent meg; külföldre Krakkóba sokat járt. Két kiváló egyénnel állott üzleti összeköttetésben: *Károli Gáspárral* és *Mágócsi Gáspárral*.

Számos oly részlet is van e könyvben, melynek ma üzleti könyvben semmiképen sem volna helyök; azonban mint korfestő adatok, ezek is igen érdekesek. Megtudjuk belőlök, hogy az inasnak, cselédnek, szolgának mi a fizetése, hogy az akkori segédszemélyzetre is sok volt a panasz, legalább is neki sok baja van velök, kárt tesznek, zabolátlan a természetük, hogy beteggé lesznek, tilosba járnak. Többször kemény kifakadásokat jegyez föl róluk. Még csak az 1577-iki kassai nagy szélről is megemlékszik.

Érdekes, hogy a lipcei származású Hanzli gyerek »a goromba«, magyarul tanulni megy hozzá a bányákról Kassára.

Mint becses gazdaságtörténelmi anyagot, egész terjedelmében közöljük, könnyebb áttekintés végett azonban fejezetekre osztva. E címek azonban az eredetiben nincsenek meg.

I. Krakkóba vitt borok és onnan hozott árúk.

Regestum minden aprólékos dolgaimról, kikről mikor emlékezet lenne, itt találja meg ember ez könyvecskében etc.

Az mi urunk Jézus Krisztusnak nevében Anno 1574. esztendőben februariusnak 15. napján kezdetem Kassán a borral való kereskedést.

Előszer vittem 15 februári 23 és 2 általag bort, az két általagot töltelekjére, ki reá is ment jó részire.

Ao. 74. vittem ismeg 27 apli. 25 bort,¹⁾ de egy-két töltelekjére szinte reája is ment.

¹⁾ Úgy itt mint később is u. a. hordót ért.

Ao. 74. vittem 5 napján júniusnak 4 általagot: 16 bort Krakkóban¹⁾ teszen együtt a tízenhattal a 13 általaggal 17 bort, az egyik negyed-rész volt.

Ao. 74. vittem 18. napján júliusnak 24 bort és 2 általag töltelékjére Krakkóban.

Ao. 74. 28. augusti vittem Krakkóban 33 bort, egy-két töltelékjére, fel sem értem vele.

Ao. 74. 20. napján szeptember vittem Krakkóban 9 bort.

Ao. 74. vittem 28. okt. Kassáról új bort Krakkóban 20 bort.

Vittem ugyanazon borok mellett 14 általag mézet.

Ugyanazon utamból hazatérvén 12 nov.²⁾ hoztam 1 bál *Barazlait*, 6 tonna *heringet*, 20 frt ára *karasia posztószélt*.

Ao. 74. 11 napján decembernek indítottam 3 szekeret Krakkóban kin volt 4 hordó *szilva*, kiben volt 41 köből szilva, 8 köből *dió*.

Itt immár kitelt az 1574. esztendő.

Azért ugyan ezen felyül megirt szilva, méz és dió felvitelem után Krakkóból, hogy hazatértem alá hoztam

egy bál *barazlait*

4 tonna *kinköret* (kén)

10 tonna *heringet*

28 frt ára *posztószélt*

3 frt ára bélelt *fiveget* (föveg)

Ao. 75.

12 februari vittem fel Krakkóba Kassáról 22 bort, 3 általagot, mely 3 általag teszen másfél bort. Egybe vetvén 23^{1/2} bort; ugyanakkor vittem borokkal mézet, tonnát 2.

Ao. 75. die máj. vittem fel Krakkóba Kassáról 28 bort.

Ugyanakkor alá jöttemben hoztam

egy bál *lömberget*, kiben volt 32 vég

egy bál *barazlait*

egy hordó *kasztát*, kiben volt 600.

Ao. 75. 9 die juni vittem fel Krakkóban Kassáról Vizsolyban *Magozytul* (Magócsitól) vett bort 20.

Ugyanazon Vizsolyban adtam volt *Zabo Kristófnak* 8 bort, kit az 6 harmincadjára irtak.

Ao. 75. 26 júni e felyül megirt utamból³⁾ visszatértemben ide alá házamhoz hoztam 9 fél vég *londist*

8 vég *karasiát*

2 vég *istametot*

Ao. 75. 21. juli indítottam Kassáról *Bártfára*⁴⁾ 40 bort és 2 általagot, kit ott leraktam.

Ao. 75. 14. augusti indítottam Kassáról a Lator István diaktól vett borokat, 29 bort és két gyöngyösi fát, kiben volt 6 bor, ez kétrendbeli

¹⁾ Következétesen *Cracconak* írja.

²⁾ Tehát 15 napig tartott az útja és ott időzése.

³⁾ Ez jövet-menet 16 napig tartott.

⁴⁾ Bardfa-nak írja.

borokat egyszersmind vittem fel, visszatértemben hoztam egynehány bélést, 6 farkasbort.

Ao. 75. octavo die novembr. indítottam Kassáról 4 szekér új bort, tudniillik 14 bort, 2 félnek felét töltelekre
2 berbenze mézet.

Azon utamból visszatértemben nem hoztam semmi marhát harmincadra valót.

In nomine domini Nostri
Jesu Christi

Ao. salutis 1576. decima tertia Januari. Indítottam el Kassáról 25 fél bort, 2 átalagot tölteleknek és ajándékban.

Ao. 1576. 8 máj vittem fel Krakkóba 12 bort és 2 átalagot.

Ao. 1576. 22 máj. hoztak utánam Krakkóba a korlátfalvi borokat, 18 bort.

Hoztam haza 4 tonna heringet.

Ao. 1577. 2 márti. indítottam Kassáról Krakkóba 18 bort az elől elküldött 3 borral egyetemben.

Ao. 1577. 4 máj. indítottam Kassáról 12 bort és egy kis berbenzét.

Akkor hoztam jöttömben 1 hordó kaszát

egy berbenze *aprólékot*

egy berbenze *bécsi lést.*

Ao. 1577. 24. jún. indítottam Kassáról el 6 szekér bort, számszerint 24.

Ao. 1577. 24. júli. indítottam Kassáról Krakkóba 3 szekér bort, számszerint 12.

Ao. 1578. 19. febr. indítottam Krakkóban Kassáról 16 bort, egy átalagot.

Ao. 78. márt. 10 jöttem haza.¹⁾ Hoztam egy bal barazlait egy láda aprólékot, egy kötés *rókabört.*

Ao. 78. máj. 2. indítottam Krakkóba 21 bort Kassáról.

Ao. 78. 22. máj. Ugyanonnán visszajöttömben hoztam 3 hordó kaszát, melyben egyikben nagyon hatszáz.

Ugyanakkor egy bal barazlait.

II. Szegődések.

Ao. 1580. szerződtem meg az én *inasommal*, *Andrással Tarnakij György* komám előtt szent Zsófia asszony nap után való kedden

Késpénzben flor. 3

Egy lömberger dolman kétszer

Egy szür köpenyeg

Két imeg, 2 gatya

Saru, mit elnyőhet

Egy siveg.

Meg erre tartozik szolgálni 6 hétig, mert hogy a kezét megvágta volt, heti szolgát tartottam helyében, kinek adtam 1 hétre 35 denárt, mint aratáskor.

¹⁾ 20—21 napig tartott jövése-menése.

Ao. 1580. A *Hanzli*, a bányákról való *lypcsey* adta ide hozzám az apja magyarul tanulni fél esztendeig. Jött hozzám 15. juni Vid martir napján, ezzel nem szegődtem semmit sőt inkább fizetést érdemelnék vele való dajkálkodásért, a gorombával.

Ao. 1580. fizettem Andrásért, hogy a kezét megvágta volt a borbélnak egy köből búzát pro f. 1 d. 35 a vizsolyi búzában.

Adtam meg a szűrt neki f. 1 d. 10. siveget, inget, gatyát mind megadtam, egyszer pénzt 10 d.

A lánczot, hogy elvesztette volt, adtam 12 d.

Egy uj rostát el kitet Szepsibe menet 6 d.

Virághéten Zécsben lopatotott el két féket az ára volt pf. 1 d. 60.

Ugyanottan 2 sebesi pokróczot, ki megért volna 2 f. d. 80.

Ao. 1580. Szt. Háromságnap után való hétfőn 29. máj. jött házunkhoz a mi *szolgáló leányunk*.

Szegődünk meg vele szent Iván nap után való hétfőn. Az esztendejének napját hagytuk szent Iván napját.

Szegődtem meg vele 4 ftban esztendeig, de mivelhogy Szent Iván napnak előtte jött volt valamennyivel, jóakaratomból ígértem neki 50 pénzzel többet. Azért adok neki esztendejért f 4 d. 50.

Ad az gazdaasszony neki egy galles imeg vállat szedetett azonféle előkötőt.

Ad egy olmar imeg vállat azonfelét előkötőt.

Ad egy vászon imeg vállat előkötőt.

2 alsó inget szemfedelelet,

Hejagot (?) 4 sing posztószélet

Adott neki feleségem egy kezkenöt p. fl. 1. szolgálatjáért.

Ao 1580. karátson előtt egy héttel jött *Erzsébet* az felzemán (?) *asszony* hozzánk aki pallommal (?) volt szegődtem meg vele 4 frtban készpénzt.

A többivel ad a gazdasszony neki:

Egy galles imeg vállat.

Előkötőt azonfelét.

Fekete végü fedelet egy konet (?)

Adott a gazdasszony neki egy galles felinget.

Szolgált szt. Háromság nap után való hétfőn, így szökött el a lator azon hétfőn hon nem létünkben, tisztesség tanulni udvarban.

Ao. 1581. szegődtem meg ujabban esztendeig *Andrással az én inasommal* szent Háromság napján

Készpénzt adok neki f. 3 d. 50.

Egy mentét, kizniczert béletet.

Egy nadrágot, egy plozer subitot, 2 inget, 2 gatyát, sarut, süveget.

Adtam neki egyszer d. 25, ismét 12, ismét 13 tt d. 50.

Ő maga volt az erdőn, meghagytam neki erősen, a tilalmasba ne menjen, fizettem a lánczról d. 12.

A zabálódásnak miatta a kurvaíu megbetegedék és megdagadott.

Fogadtam legénynt helyébe kétszer 5 napi számra, kinek adtam 1 napra d. 5 tt d. 25.

Ugyan helyébe fogadtam a komát egyhétre, kinek adtam hétre d. 30.

Fogadtam ismét Orbán a cséplő mellé egy legénynt az erdőre ő helyibe, kinek adtam d. 5.

És a lánczot elvetetettük, fizettem 15 d.

Fogadtam ismeg meg a koma Imréhet (igy!) helyiben egy hétre, fizettem neki ..... d. 30.

Ismeg utolszor, hogy megbetegedék, fogadtam egy legényt, Adamot, hétre d. 28.

Veszített el az öreg szekérről egy csatló vasat, kit csináltak meg d. 12.

Ao 1581. szegődtettem meg az én szolgámmal, Ambrussal, Kosztolanyi-val esztendeig András deák előtt ki házamnál lakik.

Kézpénz fl. 3.

Egy dolmány morvai posztó szürke keszer.

Egy nadrág azonféle.

Egy szür köpenyeg, saru mit elnyühet.

Két imeg, 2 gatyá.

Két siveg, egy hível kés.

Ao. 1582. Im. Nom. Doni Nri. Jesu Christi.

11. febr. szegődtem meg az én szolgámmal, Adámmal, Zabo Mihály előtt esztendeig kézpénzt adok neki négy frtot.

Egy dolmány morvai posztót készert.

Egy nadrágot

Egy szür köpenyegét.

Két inget, 2 gatyát.

Sarut, mit elnyühet.

Az erdő mentében vesztett el ló vasat, nagyot, kiért mást csináltattam d. 12.

Ugyanakkor egy felherz törött el, hogy eldőlt volt, vettem mást érte p d. 6.

III. Bőrkereskedése.

In nomine Domini Nostri Jesu Christi.

Ao 1577 kezdettem el először a bőr gyűtést Aszalón, kis karácsony napján.

Kezdettem adni először Tar Jánosnak, adtam neki először saru bőrt 40 p. f. 40. Annak az árát adta meg énnekem t. i. az 40 ftot 13 januári. De a subára tudtuk 18 frtját.

Solvit.

Adott én nekem azon 13 januári Tar János bőr fejében f. 60.

Adtam erre Gabrielnek Comersio előtt való nap ökör-bőrt 5, egyiket f. 1. d. 12.

Ugyanazon napon adtam 3 tehén-bőrt f. 1. egyiket.

Ao. 1577. adtam én magam Tar Jánosnak 7 ökör bőrt, egyiket f. 1 d. 12.

Ugyanakkor 9 tehénbőrt f. 1. d. 1. tt. f. 9 d. 9.

Ao 1577. Szent Dorottya asszony napján Szikszón adott nekem bőr fejében a Tar János szolgája 100 frtot.

Mely 100 frtnak 25 frtját Szikszóról hazamenvén, mindjára megadtam János diák az szolgájának itthon Kassán házamnál.

Ao. 77. Adtam ismeg ő magának Kassán házánál Tar Jánosnak én magam 8 júni kézpénzt f. 50.

Ao. 1578. Küldöttem Tar Jánosnak az inasátul 2 vég fekete vásznat, véget 6 fain, flor. 3 d. 60.

Ao. 78. 17 máj. azaz pünkösöd előtt való pénteken, adott fel az én *szolgám*, *Demeter*, Tar Jánosnak 14 tehénbőrt, egyiket f. 1 d. 20.

Ao. 78. 29. máj. adtam Tar Jánosnak én magam házamnál 16 tehénbőrt egyiket f. 1 d. 20.

Ao. 78. 25. júl. ismeg 14 *karmasin janczár kapczát*, egyiket 36 pinzen, ki teszen egybenvetvén fl. 5 d. 4.

Ugyanakkor 3 kötés *szattyánkapczát* nyolczával egy forinton teszen fl. 3. 6 karmasin apró kapczát p. d. 14. tt. d. 90. tt. f. 8. d. 90.

Ao. 1578. 25. októbris küldöttem Tar Jánosnak az *szolgájától*, Istóktól kit neki adtam áru szerint.

6 karmasin kanczár (?) kapczát 1 p. d. 38 tt. f. 2 d. 28.

7 szattyán janczár kapczát sinórost 1 p. d. 28. tt. f. 2 d.

14 öreg szattyán kapczát p. f. 2. d. Sa. flor. p. f. 6 d. 28.

Ao. 1577. Bőjt másodhétben, hogy *Krakkóban* felmentem a borokkal, adott volt nekem a Tar János *szolgája* 52 frtot valami krakkói marhára, kit neki meghoztam. Solvit.

1577. Adott nekem a Tar János *szolgája*, István diák 22 garas híján másfélszáz magyar frtot valami *krakkói aprólék* vásárlására, kit neki meg is hoztam és 29. máj. számvetés szerint házamnál kezéhez adtam és mindenekről megelégittem.

Ao. 1578. 28. okt. t. i. szt. Simon napján vetettem számot János urammal, Tar Jánossal és *Makayval* a 70 frtről és 25 pénzről. És meg maradtam adós 87 frttal d. 63. Avval egyetemben Tar Jánosnak, Makaynak nem immár nem tartozom.

Ao. 1578. die Nobr. adtam Tar Jánosnak ez felül megirt adóságban 10 köb. búzát, többit p. 75 d, teszen együtt f. 9 d.

Ao. 1578. adtam István deáknak itt házamnál karácsony előtt *javicsár kapczát szattyánt és karmasint*. kit ő maga vitt el egy pokróczban, 45 kapczát, azaz 37 szattyánt 28 pinzen, ismeg 8 karmasint 38 pinzen tt. Smában f. 13 d. 40., hajtottunk a felül megirt adóságra benne f. 7. d. 20. A többire vettem volt 1 vég *abát*, 7 *szattyánt*, egy forinton *barazlait*.

Ao. 79. adtam 29. jún. ezen adóságra Tar Jánosnak két egész *szalonnát*, jött egyenként p. f. 5 tt. 10 f.

Ao. 79. Nagy Karácsony másod napján adtam Tar Jánosnak e felül megnevezett adóságra áru szerint két *szalonnát*, jött p. f. 9 d.

Ao. 1580. 10 jan. ismég adtam egy *lovat* f. 8 d.

Ao. 1580. húsvét innepekben adtam házamnál *Chikay Gáspár* előtt egy *szalonnát* p. fl. 5.

Ao. 1581. egy *herélt péj lovat* fl. 10., kinek az árának felét megadta, a felét tudtuk az adóságra f. 5.

IV. Feleségének másod-uttal folytatott kalmárkodása.

Ao. 1576. szent András napján Eperjesen vettem *Chyonka Istvántól* 2 vég olmárt Alatkay Pálnak hitelben magamra:

Kinek az árát t. i. 15 frtot küldtem meg Annától *conversio*¹⁾ előtt szeredán házához.

Azért solvit.

1) Pál megtérése?

Ao. 1577. die jan. *másod úttal, hogy a kilmárságot elkezdette az én feleségem*, kezdettem el a vásárlást.

Chyonka Istvántól vettem 19. jan.

3 vég olmár gyolcsot, végit vettem pro f. 2 d. 40.

Teszen együtt a három vég f. 22 d. 20.

Vettem ugyanakkor két vég gallért, végit vettem f. 4 d. 40.

Teszen együtt f. 22.

Vettem ugyanakkor egy font arany fonalat pro f. 16.

Vettem pozsonyi süveget százat f. 14 d. 25.

Ao. 1577. vettem Jeremiástól, a *Zabó Miklós* szolgájától 3 paplant f. 15. d. 35. kinek az árát adtam meg: egyiknek Kassán, másiknak *Eperjest*, harmadiknak *Szikszón*.

Ao. 1577. 3 die máj. fizettem meg a felyül irt nevezett marhának az árát Chyonka Istvánnak garasul és tallérul Zabó Miklós előtt, mely tött hatvannégy frtot huszonöt pinzt, kit neki egyszersmind megfizettem fl. 74. d. 25.

Solvit.

Ao. 2 júl. vött feleségem Chyonka Istvántól 150 *pozsonyi süveget* pl. f. 14 tt. f. 21.

3 vég *olmárt* p. f. 7 d. 35. tt. f. 22. d. 5.

2 kötés fekete végü *klumpachert* p. 32. tt. f. 19 d. 26.

1 $\frac{1}{2}$ font *sáfrányt* p. f. 8 tt. f. 12.

4 kötés *hajfonott* p. f. — d. 60 tt. f. 2 d. 40.

Summa teszen f. 76.

Megfizettem.

Ao. 1577—19. jan. Vettem *Kalmár Gáltul* 3 font *sáfránt*, fontját pro flor. 7 d. 50 teszen egyben vetvén fl. 22 d. 50.

Anno 1577. 2 die nohr. adott Kalmár Gál énnekem *kölcsön készpénzt* száz frt garast f. 100, kit kért volt ő is *Dobák Jánostól*.

Megfizettem ezt.

Ugyan Kalmár Gál adott én nekem azon másodnap ismeg száz frtot garasul, kire *bört* kell Tar Jánosnak adnom, ha a bört nem lehet, készpénzt.

1577. 19. dec. fizettem erre Tar Jánosnak Sófiatul f. 50. Margit-tul f. 50.

Solvit, megfizettem.

Adtam meg ebben készpénzt 20. dec. f. 50. Tar Jánosnak, kit az asszonyembertül küldtem neki.

Ao. 1577. 3 nohr. János deák, Kalmár János adott énnekem *kölcsön* 100 tallért, kit tartozok a jó uramnak megfizetnem tallérul.

Erre aetam neki egy rókahát gereznát *podolyait*.

Adtam neki azon pinzen, a min Krakkóban vöttem f. 15. pol.

Adtam ismeg egy *tengeri nyúl hát gereznát* belleni (bellelni) valót ----- p. f. 3 d. —

Küldtem *Lukácstul* 29. 10 br. (decembr.) János deáknak tallért és garast 60 tallért, garas felire 5 pinzen.

Item küldtem ismeg János deáknak 40 frtot.

Solvit.

Item *Kalmár Gálnak* purificatio Mária a sáfrán árában f. 6.
 Adtam *Szikszón* ezen sáfrány árában *Kalmár Gálnak* ... f. 9.
 Item a gazdasszony adott ismeg 1 frt ára *borsot* és adok készpínt
 fl. 6. d. 50.

Solvit.

Ao. 1577. 4 die nov. kértem kölcsön *Nyitray Mátétul* szükségemre ... f. 60.

Ugyanezen 60 fortnak a 4 frtját vittem haza az nap neki.

Adtam ugyan *Nyitray Máténak* 4 róka mált, kit vitetett el *Szőcs Lukács* által ... f. 2.

Ao. 1578. 18. apr. adtam ismeg *Nyitrai Máténak* f. 5, kit a *tályai Zabó Péternek* kellett volna énnekem fizetni és vötte magára Máté uram.

Ao. 1578. 21. máj. küldöttem az én szolgámtól, *Lukácstól Nyitrai Máthénak* garast f. 25.

Ao. 1578. 4. júli. küldöttem *Nyitray Máténak* a *Káda*stul *Jakab*tul f. 13.

Solvit.

Ao. 1577.¹⁾ sz. Erzsébet napján vöttünk *Geller Imrétől* 2 kötés fekete végü krumpachert p. d. 28, mely teszen ... f. 16 d. 88

Egy vég olmárt ... " 7 " 25

Bécsi kést 12 tehelyt ... " 4 " 60

Sa ... " 29 " 1

Azon sokadalomban *Nyrey Györgytől* egy zsák *kékfonalat* ... f. 12¹/₂

Egy fél font szekfüet ... " 1 d.75

Varannon egy font szekfüet ... " 3 " 95

Solvit.

Ao. 1577. *Chyok Páltul* 8 font sáfránt katalont p. f. 7 d. 40 kit *Baranyay István* mért fel Eperjesen, vettem ilyen módon tüle, hogy Szaniszló napban adjam meg az árát neki.

Ao. 1578. ismeg ujabban urnapba vöttem *Chyok Páltól* egy font sáfránt katalont p. ... f. 7 d. 50

Solvit.

Ao. 1577. 28. dec.²⁾ küldöttem Gellert Imrének *Lukácstul* e felül megért adóságra huszonnig frtot ... f. 24

A többit is solvit a gazdasszony. Solvit.

Adtam *Nyro Györgynek Eperjesen* ... f. 10

Kit a *Legyentül*, *Lukácstul* küldtem neki ... " 4 d. 25

Adtam neki házamnál *Kassán* ... " 5 " 25

Solvit.

Adtam *Chyok Pálnak* egy tengeri nyul mal belést p. f. 3 d. 25

Fizettem *Chyok Pálért* *Krakkóban Gutter Gáspárnak* sáfrán árában az ő maga meghagyásából f. 50, *lengyel számra* ... f. 50

Ao. 78. Fizettem *Chyok Pálnak* e sáfrán árára 5. júli én magam ... f. 14 d.

Solvit.

¹⁾ A baloldali lapon.

²⁾ Innen átellenben a jobboldalon.

Ao. 1578. Kértem volt egyszer *Zabó Györgytől kölcsön* tizennyolcz frtot. Soha többször sem kértem, ha lehet, nyilván nem is kérek.

Fizettem erre a szolgálójának, Gergel deáknak 1. die augusti házamnál ..... flor 2 d. —

Másodnapon adtam ő magának, Zabó Györgynek házamnál egy karmasin janczár kap (czát?) ..... d. 45

10. okt. adtam ismég neki 8 róka hátat, kit az inas vitt a házához 1 pr. d. 55 tt. .... f. 2 d. 20

13. novbr. ismég egy karmasin jancár kapcát, kit az inassal vitetett házához.

17. novbr. egy fejér *báránbőr török¹⁾ belést* p. .... f. 1 d. 40

24 dec. 12 válogatott rókamált, egészset, torkostul-lábastul csináltat, egyiket adtam p. d. 65 tt. .... f. 7 d. 80

V. A borért harminczadban fizetett.

Ao. 1574. esztendőben kezdettem a borral való kereskedést. A mikor mit *harmincadban* fizettem.

Először ao. 1575. 7. máj. vittem a városházára harmincadban f. 50

Item " " 7. jún. " a tanácsházára " " 50

Ao. 1576. die 20 ápr. vitt feleségem " " 50

" " 26. máj. nagyszáju Gergely " " 108

érettem, kivel énnekem tartozott készpénzül

Ao. 1576. die 27 aug. vittem fel én magam tanácsházra harmincadban " 12

" 1577. " 22 jún. " " " " " " " 50

" " 17 aug. " " " " " " " 25

" " 17 okt. küldöttem a leánytól, Söfiától Zeör Jakabnak házához harminczadban, miérthogy ő volt hagyott bíró ..... " 16

Ao. 1578. adtam bíró uramnak Eötvös Lőrincznek, a harminczadban, kit tudtunk 6 hordo kassai bort 26 napján juni. egyiket áru szerint 17 frton, mely teszen egyben vetve ..... f. 108 d. —

Ao. 1579. 10 febr. adtam a városházán harmincadban Zabó Jakab keze által 300 soth (só), adtam zuzot (só-zúzó) p. f. 12 teszen ..... f. 36 d. —

Ao. 1579. 20. febr. adtam ismég a városházán harmincadban ugyan Zabo Jakab keze által 125 kő sót adtam százat p. fl. 22, teszen ..... f. 27 d. 20.

VI. Vásárlásai üzlete számára.

Ao. 1577. vöttem a *Tar János szolgáljától, Makaytul* egy kötés fekete végü *morvai fedelet*, kiben vagyon 10, vettem p. flor. 7. d. 25.

10. jan. ao. 1578. fizettem meg neki Kassán fl. 7 d. 25.

Item, Vöttem Makaytól 1 kötés klumpert ..... p. d. 28 tt. f. 16 d. 80

Item 4 vég olmart ..... p. f. 7 d. 25 tt. " 29 "

" 4 kötés hayast ..... p. — d. 55 " " 5 " 20

¹⁾ A ő betüt az o-ból úgy írja, hogy alsó részéhez egy kis függélyes vonalat hüz (p), máskor *ew*-vel, máskor *ve*-vel.

Item 1 kötés morvai fedelet.....	7 d. 25
„ 4 vég bagaria végü	p. f. 1 d, 25 tt. f. 5 „
„ 10 frt ára borsot	10 „
	Safacit .....
	f. 70 „ 25
Egyetemben evvel tartozom	f. 87 „ 63
	Solvit.
Ao. 1578. Fábán Sebestyén napban vettem Kassán	
<i>Vasónthö Máté</i> deáktul 5 kötés <i>morvai fedelet</i> . Tudni-	
illik 20 fedelet, egyiket flor. 1 d. 6 facit totum.....	f. 21 d. 20
Adott feleségem Lukács által Máté deáknak a fedél	
árában	„ 13
Adott feleségem	a fedél árában f. 9
Többet adott 80 pinzzel, kit vissza kell kérni, vissza	kell fizetni.
Urnapiján a sokadalomkor vöttem <i>Chyonka Istvántul</i>	
Egy kötés fekete végü ruszka fedelet.....	p. f. 7
„ „ aranyas	„ „ 13 d. 50
„ „ fekete végü chumpachert pd. 31 facit	„ 9 „ 30
Item két tehely bécsi kést	„ 3 „ 54
Item „ „ fel krompolth p d. 75 tt.....	„ 1 „ 30
	Summa facit .....
	„ 34 „ 640
	Solvit omnia.
Ao. 1578. purificatioban vöttem <i>Eperjesen</i> Myreo György-	
tól egy zsák kék fonalat	f. 12 d. 50
Item ugyan <i>Eperjesen</i> vöttem Jeremiátul 2 kötés	
szattyánt, t. i. 50, egyiket vettem d. 36. tt.....	„ 18
Item ugyanotian Jeremiástul 4 sebesi pokróczot,	
egyiket p d. 55 tt.	„ 2 „ 20
Adott Chyonka Istvánnak Lukács, az én szolgám egy	
börkcapát.....	— „ 15
26 júni Chyonka Istvánnak adtam egy nagy börkcapát	„ 18
Assumpcis Maria Chyonka Istvánnak adott feleségem	
a sátorban az adoságra.....	f. 16
A vásárban Kassán Chyonka Istvánnak adott feleségem	„ ?
Adta még „az hivyth“ feleségem.	
	Solvit.
Ao. 1578. 1 máj. kértem kölcsön pinzt Ambrustól húsz	
fortot	f. 20
Erre hoztam neki <i>Krakkóból</i> egy tonna eleven (zöld)	
gyömbért p	d. 90
Adott feleségem neki 3 sing tarka kittelt, singit adta	
d. 14, teszen	d. 42
Adott ismeg erre öt sing olmart, singit 11 pinzen	
teszen	d. 55 ¹)
Adtam <i>Füzy Ambrusnak</i> házamnál 29 júl.	f. 6
Küldtem „ „ Palkótul	„ 3
	babkát, 2 augusti
Szept. „ „ adtam házamnál készpinzt....	„ 6

¹ A szám után írva fyllerth.

Item egy ferton borsot adott a gazdasszony	d. 12
Item „ nehezék sáfránt teszen	„ 10
Adtam házamnál 12 okt. 3 ¹ / ₂ köből zabbal egyetem- ben Füzy Ambrusnak	f. 3
Teszen Sa	f. 20 d. 9

Kiszpinnzel többit adtam neki.

Ao. 1578. Szt. Fülöp Jakab napján vettem én magam Gellert Imrehtul kitvásárlottam:

2 kötés fekete végü kumpacher	p. d. 28
1 zsák kék fonal, kiben volt 84 remek, százon vettem	f. 1 ¹ / ₂
Küldött erre feleségem Lukáctúl Gellert Imrének	fl. 35.

A többit ő maga fizette meg a gazdasszony.

Solvit mind.

VII. Vásárlása egy török árostól.

Ao. 78. Szt. Bertalan sokadalomban vásárlottam a török áros Nagy Imrétől Keresztúrban:

13 vég karmant	1 p fl. 1 d. 70
10 selyem kancát	„ „ „ 1 „ —
5 vég bagariát	„ „ „ 1 „ 28
15 fahosch (?) eötevel (?)	„ „ „ 3 „ —
3 kötés török kancát	„ 1 „ 2
10 csizma deli	„ 1 „ 80
5 papucs	„ 1 „ 75
Sa. teszen	64 50.

Item fizettem meg ugyanottan Nagy Imrének es Zabó Mátyásnak e felyül megirt marha áraban	flor. 30 d. 50
Még tartozom neki	„ 34 „ —
Fizettem erre Szántón 6 die dbr. Zabó Mátyásnak	„ 14
Item Tokajban Szent Tamás napján fizettem Imre deáknak	f. 20

Solvit omnia.

In nomine Dni nri Jesu Christi.

Ao. 1580. vásárlottam Chyok Páltól 21 napján februáriusnak némü-
nemü aprólékot.

Ao. 1579. voltam adós Chyok Pálnak 2 font sáfrán áraban, melynek fontját adta	fl. 7 d. 50
Teszen a két font	„ 15
Fizettem erre az ő gyermeke által először	„ 1
„ „ „ „ „ „	„ 5
Palkótul küldöttem házához	„ 5
(Áthúzva: a gazdaasszony adott Eperjesen	„ 5)
Én magam adtam itten Kassán Urnapban	f. 5 d. 94
Adott feleségem 2 köből búzát köblét f. 1 d. 50 tt.	„ 3 „) —
Vagyok e 2 font sáfránra még adós neki	„ 4

In nmine dni nri Jesu Christi.

Ao. 1580 vásárlottam egymás aprólékot 27 napján februáriusnak
Chyok Páltól zálogomra, kit adtam neki egy ládában lakat alatt tudni-

illik egy *pegyvet mall gerezna*, egy *gránát mall suba*, egy uj *bécsi karpitban* takarva.

Item	3 vég olmárt 1 p. fl. 7 d. 25 tt.	fl. 21 d. 15
„	3 kötés fekete végü crumpachert, mely 3 kötésben vagyon 90, egyiket p. d. 30 tt.	„ 27 —
„	4 vég gallér gyolcsot egyiket p. fl. 3 d. 8 tt.	„ 15 „ 20
„	30 tehely rezes kést, 3 tehelyt vettem fl. 1 d. 16 tt.	„ 11 „ 60
„	3 kötés <i>krakkói</i> bársony pártá egyiket fl. 1 d. 5 tt.	„ 3 „ 15
„	10 tehely apró baraz kést, 5 tehely fl. 1 d. 5 tt.	„ 2 „ 10
„	egy kötés <i>Ruszka fekete végü fedel</i> , kiben vagyon 10, vettem kötését	tt. „ 6 „ 25
„	más kötés fekete végü ruszka fedelet vettem kötését tt.	„ 5 „ 75

(Az átellenés oldalon).

Ao. 1580. fizettem erre az adóságra Urnapján Pál uram-
itt Kassán .... f. 5 d. 94

Item	a gazdasszony az előtt való egy héttel az <i>eperjesi</i> sokadalomkor	„ 5
„	adott feleségem 2 köb. búzát, pénzen vett búzát, köblit f. 1 d. 50 tt.	„ 3

Ao. 80. 6 juli küldöttem Chyok Pálnak e felül meg-
nevezett adóságra az ő maga inasátul .... „ 7

Item volt nála egy *pegyvet mál gerezna*, kit adott el
Egren .... „ 36

Vagy meg nála a *gránát mál suba* egy uj *karp* egy *iskarlat* *fék*.

Item a megholt Zabó Martonnál, másképen *Khamerell*
volt egy aranyozott pártá öve zálogban 25 tallér-
ban, melyet váltottam meg neki fl. 25 tallérul,
kire meg felt ígért volt neki, de azt én nem kívá-
nom, mely pártáövet azon búzában kötvén, meg-
adtam neki tt. .... fl. 25.

(Baloldala.)

Ao. 1580. júni vettem *Herceg István* deáktól 32 *brassai*
sarut 1 p. d. 29, mely teszen egybevetvén .... f. 9 d. 60
Solvit.

Ao. 1580. 29. júni vöttem énmagam *Trulus Gáspár* deák-
tul 75 pozsonyi syveget, százat p. f. 13 d. 50 tt. .... „ 10 „ 12^{1/2}
Vettem fél font sáfrányt .... „ 3 „ 88

„ crumpachert fekete végüt, egy kötésben 22 volt
maradék, vöttem 1 p. d. 29 tt. .... „ 6 „ 38

1580. 6. júl. vöttem *Herceg István deáktul* itthon Kassán
brassai veres sarut 50 p. .... „ 14 „ 50.

(Jobb oldal) Solvit.

Item 29 júni. azon vételkor adtam meg az árában a
sarunak, ő magának .... „ 4 „ 60

„ ezen sarunak árában *István deáknak* házánál .... „ 5
Solvit.

Ao. 1581. Adtam *Mesti Györgynek* a 65 forint adóság-
ban meg, melyet adott volt posztóval a török

váltságban, adtam két kassai hordó bort hordóját
 p. f. 17. tt ..... f. 34.
 (Itt vagy 100 üres lapot hagyott, melyek közül az elsőkön a város
 1692-iki költségéből jegyzett föl egyet-mást, kereskedelmi szempontból
 érdekesek:

24 febr. comendant urnak interes pénz	fl. 18
3 koncz iró papirosért per d. 21	— d. 63
egy resz papirost vettünk	fl. 3 „ 60
17. 6-ta. comendant urnak interesre	fl. 18
Két tunna heringért Karone urnak	fl. 12)

VIII. Árut, pénzt, kölcsönt és egyebet adott másoknak.
 Ao. 1574.

A kinek mi aprólékot adtam, pinzt, avagy egyebet és a kinek
 mikor mit fizettem.

Ao. 1571. mensis marti volt nálam az én atyámfia *Zabó János*
feleségemnek az öccse, mely jövetelkor adtam neki egy paripát, fékestül,
 nyergestül, mely paripát vöttem én magam *Kolozsvárat*..... fl. 19

A nyereg is bőven¹⁾ megért fl. .... „ 5

Adtam egy köpenyeget

Adtam készpénzt ..... „ 5

A mit feleségem adott e kívül, azt ő maga tudja.

Ao. 1578. 11. marti volt nálunk az én atyámfia *Zabó János*, fele-
 ségemnek az öccse, mely jövetelkor adtam neki egy *gyermek lovat*,
 szépet, kit *Szezsiben* vöttem 16 frt készpénzen.

Adtam egy nyereg művet szerszámával, mely megért fl. 3

Feleségem adott egy vég gallért ..... „ 4 d. 25

Egy vég jóféle kittelt, tarkát ..... „ 2 „ 40

Két karmasin sarut..... „ 1

Egy vékony kendő keszkenőt, egy gallér inget, egy
 erszényt, leányzónak valót, sárga atlasz, egy szép aranyas
 kezkenőt, mely imeg, kendő, keszkenő, erszény és aranyas
 keszkenő készül fl. .... „ 4

Én magam adtam ismeg 2 tallért.

Ezeket nem megadás fejében adtam:

Ao. 1576. Adtam *Zabó Kristófnak* egy zöld londis farkas bőr subá-
 mat nem megfizetés fejében.

Item adtam ismeg egyszer 2 köből gabonát.

„ „ „ egy kádat, kit Gönczre vitt.

Ao. 1577. Adtam *Zabó Kristófnak* egy kender, egy
 bársony paplant ..... p. flor. 10

Item adtam ugyanakkor egy kötés fekete *klunpachert*
 kiben vagy 30, adtam neki 34 pinzen egyiket,
 mely teszen egyben vetvén ..... „ 20

Azért a paplan és fekete végü teszen flor 20—20 kire én nekem
gönczi bort fogadott adni ez jövendő szüretben, a mint akkor a
 bornak járása leszen 18 apr. de mint ez ideig semmi nincs benne.

1) Itt meg az őt ew-nek írja.

Ao. 1578, 4. die dec. adtam Zabó Kristófnak egy karmasin sarut	d. 70
Item az nap adtam egy janczár kapcát neki	„ 18
Item adtam <i>Tokajban</i> Zabó Kristófnak (e tétel elé van írva solvit)	„ 24
„ adtam a szolgájának hogy a <i>disznóknak korpát</i> vett	„ 16
Ao. 1577. adtam áru szerint <i>Zabó Kristófnak</i> hat hordó kassai bort, egyiket flor 16, <i>hogy kiárultussa</i> és a mihelyt egyik el „kell“, az árát annak azonnal „meg aggya“, a többit egymás után azonképen megfizeti 23 áprili.	

Solvit.

(Néhány lappal hátrább)

Ao. 1576. 19. szept. adtam <i>Zigler Zeocs Jakabnak</i> házamnál <i>kölcsön</i> , oly okon, hogy én nekem más hétre megadja	f. 2
---	------

Solvit.

Item ugyanazon <i>Zigler Jakabnak</i> adtam azelőtt egy héttel egy pegymet hát bélést, hogy eladja és a pinzt énnekem megadja	„ 10
Item adtam ugyanazon napon és ugyanakkor két pegyvet mall háló subácskát, asszony embernek valót. Adtam az kettőt p. és hogy az árát énnekem ugyanazonnak megadja.	„ 16
Item 3 nbr. Eladtam <i>Zigler Jakab</i> a pegymet hat gereznát mely 10 frittal énnekem tartozik.	„ 10

Megfizette.

Item adtam *Kalmár Gálnak* kölcsön, hogy *Krakkóba ment*, Zabó Benedek házánál 18 arany frtot ilyen okon, hogy mikor az Uristen meghozza ismét énnekem olyan pinzül megadja.

Solvit.

Item 3 nbr. Az ifju kannagyártónak, a polgárnak adtam <i>8 farkas beört</i> egyiket öt frton, ki teszen egyben vetvén	f. 40
Adott meg benne azonnal 21 aranyat, mely teszen magyar frtot	„ 33 d. 60
Megmaradott adósa	„ 6 „ 40
melyet fogadott megfizetni 6 napjára novembernek, ki esik Ao. 1576.	Solvit.

Item adtam *Kalmár Gálnak*

Ao. 77. 2 die januari, fél font gyömbért	f. — d. 50.
--	-------------

IX. Borvásárlásai.

Ao. 76. 16. okt. Vöttem <i>Vereb Lukácsytul</i> a hostátban lakozótul négy <i>kassai bort</i> áru szerint 12 frton, egyiket mind hordóstul.	
Adtam meg a megvételnak neki az áraban az nap...	f. 12
Ao. 1577 adtam <i>Veréb Lukácsnak</i> az ő bora áraban 14 jan.	„ 12
Ao. 1577. küldöttem a <i>leányátul, Dorkótul</i> <i>Veréb Lászlónak</i> nagyszombaton egy fedéllel egyetemben	„ 12

Ao. 1577. 23. jún. adtam a feleségének házamnál	f. 6
Ao. 1577. 25. júl. küldöttem Margittal Veréb Lukácsnak az ő bora árában én magam házához	„ 6
Itt kitölt a 4 bornak az ára, kit neki készpénzül megfizettem. Solvit.	
Ao. 1576. 17. oktbr. Vettem a felső hostátban lakozó <i>Molnár Miklóstul</i> két bort egyiket p	f. 12
Adtam meg a feleségének házamnál az árában	„ 12
„ „ ismét „ „ „	„ 3
Adtam neki magának	„ 9
Immár egy pénzével sem tartozom, teszen	„ 24
Ao. 1577. Vöttem az <i>vámos németi gazdátul</i> egy félnek fele bort	f. 6
Az árában küldöttem meg az öccsétül, Imréthül	„ 3
Adtam ismét neki szedés közben negyedfél kötött hordót egy frtért	„ 1
Adott ismét a gazdaasszony Filep-Jakab napban	„ 2
Ao. 1576. 4. nobr. a <i>Zücs Gergelynéül</i> böcsivel marhában adtam Zücs Tamásnak 2 szoknyát, egy szederjes kamukát és egy hernasz, uj feketét, adtam az kettőt	f. 12
Ao. 1576. 4. nobr. adott meg az árában Zeöcs Tamás <i>egy átalag bort, gönczit</i> p. f.	f. 5 d. 50
Adott azon napon meg benne	„ 3
„ ismét egyszer	„ 50
Gyártott 4 fekete báránybört p.	„ 16
A Palkó mentéje bélésétül	„ 16
Egy rókabört gyártott	„ 5
A gazdasszony mentéjét foldozta és a köntösét	„ 12
Bélelt a furkonak (Ferkó!) egy fekete mentét feje- nyul bőrrel enmagaméból	„ 16
Bélelt János deáknak, az inasnak egy mentét fekete bárány bőrrel „enyémvel“	„ 25
Bélelt Lukácsnak egy mentét, vereset enmagam bélés- sével, kihez adott ő maga egy bört	„ 40
Én magam dolmányát a feketét foldozta meg az én magam bőrrel	„ 10
Három róka bört gyártott, teszen	„ 15
Egy vidra „ „ „	„ 8
Én magamnak bélelt egy süveget	„ 10
„ „ igazított egy subát	„ 40
A Lukácsnak bélelt egy süveget	„ 18
Bélelt magamnak egy nadrágot, kihez adott ő maga „böret is“, ki teszen	„ 35
Ao. 1577. ez napig való mivével, kiket e felett megirtam, fizetett a szoknya árára	f. 2 „ 86
Még tartozik erre	„ 14
Kéretett ismét az szolgálja által	„ 25

(Baloldalon)

X. Összeköttetése Károli Gáspárral.

Ao. 1577. 17. jan. Vettem a Gáspár uram¹⁾ öcsésétől, Miklós deáktól hat fel bor, gönczit és egy félnek felét, hor-dóját tudta fl. 17 d. 50 Szaniszló napjáig való fize-tésre, teszen a hetedfél bornak az ára együtt fl. ... f. 113 d. 75

(Átellenben: jobboldal)

Ao. 1577. 21. júni. Fizettem erre a hetedfél bor áraban Miklós deáknak, Tolnay István diák előtt ... f. 85 d. 34
Ugyanakkor vetettünk számot egymással minden előbbeni aprólékos dolgokról és itt alul-felül megirt borok áráról még tartozom neki fizetni ... „ 100

(Baloldal)

Item vött ismeg ugyan Miklós deák én nekem Gönczön az én számomra az én pinzemen tiz felbort
Egyiket vette Eötvös Bálinttul ... f. 16 d. 25
Tyzano Páltul ismeg egyet ... „ 16 „ 50
Zabó Jánostul vöttem három bort, egyiket f. 15 d. 5,
mely 3 bor együtt teszen ... „ 46 „ —
Zabó Vincétöl egyet ... „ 17 „ 17
Brassó Györgytöl 4 bort egyiket f. 63, ennek summája „ 159 „ 42

(Jobb oldal)

Anno 1577. 14 jan. E tiz áraban fizettem meg neki fele-ségem által ... „ 32
Ugyanezen tiz borra adtam Conuersio Pally (Pál megtérése napján) neki Gönczön a sátorban ... „ 18
Másod nap hogy eljöttem Gönczről, hagytam Gáspár uramnál az asztalon neki ezen bor áraban ... „ 7
10 napján febr. küldöttem feleségemtől Miklós deák-nak Gönczre e bor árára ... „ 13
1577. adtam neki Krakóban Szaniszló napban ... „ 5
28. máj. fizettem érette a harmincadban Balás deák-hogy kezes voltam ... „ 12 d. 75
A Folgasz utcai mészáros Jánosnak fizettem érette, hogy kezes löttem a lóért ... „ 16 „ 75
Solvit.

Ao 1576 Gáspár, az gönczi praedikator tartozik nekem 3 szekér mész áraban, téglá áraban és az öcsésétől megmaradt ötven pinzzel egyetemben ... flor. 3 d. 35

Ao. 1577. 13 máj. a Gáspár uram pincze palaczkjától adtam Krakóban az ön kanná csinálónak a 18 font önhöz, mely az ő palaczkja volt.

Adtam a csinálásától 68 garasa teszen ... f. 2 d. 4

A tokjától adtam 30 garast teszen ... „ 90

Ao. 1577. Úrnapján Kassán Házamnál adtam Gáspár uram-nak készpénzt ... „ 10

1) Ezen Gáspár uram, kit alább is többször emleget, Károli Gáspár.

Adott feleségem egy vég karmasint	f.	2
Adott feleségem 6 süveg lengyel gyolcsot, singit d. 17, teszen	„	1 d. 2
Adott fél font <i>gyömbért</i>	„	50
Adtam ismét én magam Kassán, házamnál Gáspár uramnak <i>garást</i>	„	18
Ugyanakkor adtam én magam <i>babkát</i>	„	2 „ 19
..... Sa	„	40
Adtam <i>Gáspár uramnak</i> házamnál Kassán 8. aug.	„	5
Solvit ao. 1577. finis 8 augusti ez napig semmivel nem tartozom Gáspár uramnak, ez után a ki leszén.		

XI. Pincét bérel.

Ao. 1576. esztendőre fogadtam meg az <i>pinczét Farkas Kristóftul</i>	„	2
Fizettem meg Farkas Kristófnak a pinczébért 12 okt.	„	2
Ao. 1577. fogadtam meg ismét Farkas Kristóftól a pinczét 1577. esztendőre 2 okt. 2 frtban	„	2
Kit azonnal megfizettem neki	„	2
Ao. 1576. fogadtam volt meg <i>Nagy Benedek szomszédától</i> az pinczét 1576. esztendőben szent Mihály nap tájban hét forintban esztendeig, kire megfizettem neki.		
Item 1577. esztendőre is megszögödtem vele	f.	7
Item Adtam egyszer a feleségének	„	1 d. 50
Item „ másodszer „	„	1 „ 50
Item Mikor szeginy Nagy Benedek megholt, adtam az özvegyének a temetésére	„	2
Item 24. jul. adtam az asszonynak a Nagy Benedek feleségének, kit a Dorkótul küldtem neki	„	2
Ao. 1578. esztendőre adott neki feleségem egy ruszka fedelet 3 frtéért, 25 pénzért adott meg benne	„	1 d. 50
Tartozik erre.....	„	1 „ 85
Item adott feleségem neki 2 ¹ / ₂ sing vékony gyolcsot p. d. 38, kinek singjét megfizette a fel singivel tartozik	„	26
Item ugyan akkor adott 1 ¹ / ₂ gallért p. d. 25 teszen a másfél sing.	d.	32 ¹ / ₂
Adott ismeg <i>karmazát</i> (?), <i>singit</i> d. 10 tt		d. 60
Ao. 1577. 10 febr. adtam a hostatiban a Tégla utcában lakozó <i>Köteles Kristófnak</i> bor fejében	f.	2
mely bort ad két frtéért.		
Item adott feleségem neki az apr. 4 sing széles gyolcsot p.	d.	64
Ismég egy síveget	„	16
Ismég ugyan neki egy sing széles gyolcsot	„	16
Adtam urnapján én magam házamnál Köteles Kristófnak Solvit.	f.	1
Ao. 1577. 22 apr. adtam <i>Palló Jánosnak</i> karasia posztószélt	f.	2 d. 50

Megfizette egy ponyvát adott.....	f. 2 „ 40
Tartozik még	„ 10
Ao. 1577. 27 ápr. adtam <i>Kádas Antalnak</i> karasia posztószélt 200 singet	„ 8
Ao. 1577. adott meg <i>Kádas Antal</i> e felyül megirt posztószél árában 4 máj.....	„ 2 „ 50
Ao. 4 die nobr. <i>Magóczy</i> uram szolgájának <i>Nyakazo Pálnak</i> adtam egy vég marhaért, vereset, ki „Nowaytth“ lakik adtam p.	„ 3 „ 35
hogy Sz. Erzsébet napjára megküldi az árát.	
Ao. 1577. adott feleségem <i>Palló Jánosnak</i> egy fertő sáfránt Adtam esmeg én magam <i>Palló Jánosnak</i> a ló árában egy font sáfránt.....	„ 1
kit azonnal adóságában adott <i>Jeremiásnak</i> , kivel tartozik.	„ 8
Ao. 78. 16 mart. Adott <i>Palló János</i> ez adóságba meg ...	„ 6
Ao. 1577. Zent Háromság napján <i>Eperjesen</i> , hogy mentem a sokadalomba, adtam <i>Tarnaky Györgynek</i> kölcsön	„ 1
Item 20. napján júni adtam ismeg <i>Tarnaky Györgynek</i> számára kalangyájában valóra.....	„ 2
Solvit.	
Ao. 1575. Adtam <i>Chyonka Istvánnak</i> az ő mennyegzőjekor egy öreg, egy fehér végű <i>morvai fedelet</i>	„ 3 d. 6
Egy kapcát	„ 16
Solvit.	
Ao. 1578. húsvét után való kedden adtam <i>Tarnaky Györgynek</i> kölcsön	„ 1
Ao. 1580. Adtam <i>Tarnaky György</i> komámnak virághétben kölcsön egy ezüst kalánra	f. 2 75 pinzt
(Ez utóbbi tétel e megjegyzéssel áthúzva: másutt irtam fel ezen könyvben. S valóban pár lappal hátrább fel is jegyezte azon hozzáadással: egy hét mulva, hogy megadja).	
Az 1 frtra adott <i>Tarnaky György</i> egy szekér a kassai rétjéről.	
Solvit.	
Ao. 1577. Vöttem <i>Veréb Lukáctól</i> a szüretkor két <i>kassai fel bort</i> 26 frton. A kettőt, kit az én hordómba töltött vissza nem tartozom az hordójával. Adtam neki az árában először én magam ön magának házamnál	fl. 2
Item 25 okt. küldöttem neki a leánytúl, <i>Zsófiátul</i> házához, kit adott, kit adott a feleségének küldtem aranyul	„ 12
Item 25 okt. adott feleségem feleségének egy selyem kancát	„ 1 d. 20
Item 29. 10 br. küldöttem az <i>Albert</i> feleségétől	„ 3
22. febr. adott a gazdasszony	„ 12 „ 42
Solvit.	

- Ao. 1577. Vöttem egy *kaloczányi embertől* szüretbe *György bírótul* harmadfél kassai bort egyik felét... f. 12
A másik igen kicsiny volt látatlanba vettem vala tőle tíz frton, de hogy haza hoztuk, láttam hogy igen kicsiny nem akaram elvenni tiz frton és azt fogadta a jámbor, hogy elenged benné, a félnek felét vöttem... f. 5
(Részletekben kifizette az egészet).
- Ao. 1577. Vettem a *Kerékgyártó János* szomszéd öcsésétől, Mislókán lakozótul szüretbe két fel bort altaljában f. 31^{1/2}
(Részletekben kifizette).
Kitölt, solvit.
- Ez emberrel még később is összeköttetésben állt s adott neki 1578. dec. 18. 4 köből szép tiszta búzát, köblit p. d. 75 tt... f. 3
1579. márc. 16. 2 köből abaydócz gabonát, köblit d. 56 tt... „ 1 d. 12
Máj. 11. egy köből abaydócz gabona d. 60... „ 1
1587. nov. 16. egy köből búza ára... „ 1
- Ao. 1577. vöttem a *némethi gazdától, Pesti Pétertül* 2 bort és egy félnek felét, hordóját vöttem p. fl. 15 teszen a 2^{1/2} bor egy Sában... f. 31^{1/2}
(Részletekben fizette ki őt és pedig a saját és a gazda házánál, Gönczön, egy sarut adott neki, hét sing karasiát kéket, singit p. d. 60 Sa f. 4 d. 20).
- Ao. 1577. 17 dec. Szent Luca asszony napján fogadtam András deáknétól *egy bottot* esztendejét öt frtba... f. 5
- Ao. 1578. 28 okt. adtam András deáknak a boltbérben... f. 3
Ismeg... f. 2
- Ao. 1578. 22. dec. vöttem házamnál Istvan deáktul, *Bodrog-Kereszturban* lakozandótul 2 bort altaljában... f. 33
(Részletekben adja meg).
- Ao. 1578. vöttem a *szepsi Barbelly Lőrincztül* három hordó bort, egyiket p. fl. 29. teszen... f. 87.
(Több részletet Szepsiben ad meg neki).
- Ao. 1578. 19. apr.
Szikszón lakozó *Kálas Gergelynek* adtam itthon házamnál 10 apró morvai aranyos fedelet egyiket p. fl. 1. d. 10. tt. 10.
Azon másodnap adott feleségem a sátorban azonféle apró morvai fedelet, ugyan neki hármat fejer végüt... f. 3 d. 30
Sa... f. 14 „ 30
- Ao. 1578. azon napon adott meg az áraban feleségemnek ugyan ott kinn a sáternál... f. 6
(Pinkösthen *Szezsiben* s *Kassán* Szt. Erzsébetkor adta meg a többit.)

XII. Borvásárlásai Magocsytól.

In nomine Dmni Nri 1574.
Jesu Christi Amen.

Anno domini 1577. legelőször hogy én, *Gerqely Deják Magoczi Gáspárral* megismerkedtem volt, vöttem tőle Regéczben 28. die apli 6 bort másfél száz frton.

Mely másfél száz frtot fizettem meg neki *Visoiyban* Gáspár urammal, a gönczi praedikátorral oda menvén aranyul, melynek az adós levelét meg nem találák.

Ao. 75. Vöttem Magóczy Gáspártul 20 mádi bort ugyan Mádon vöttem hármával, mely 20 bornak az árában fizettem meg az urnak *Regéczben* 600 magyar frtot garasul és aranyul, maradtam vala akkor adósa neki 66 frtjával, mely 66 frtot fizettem meg neki 3 napján júliusnak Regéczben.

Azért mind a két rendbeli bor teszen 26 bort, kiről 2 adós levél volt, miért hogy két rendbeli vétel volt.

Azoknak egyikét sem találhattuk meg, azért ő nagyságának mind megfizettem, kiről, mind a két rendbeliről adott kezeirása alatt való pecsétes menedéklevelet.

Solvit.

Ao. 1575. 9 napján vöttem Magóczy Gáspártul 45 bort vöttem hordóját tőle 26 frton, mely 45 bornak az ára teszen egy S.-ában fl. tizenegy száz és hatvan frttól.

Item Ugyanazon borok köziben, miért hogy a borok „sleytek“ voltak, vöttem 20 napján júliusnak husz bort egyiket vöttem tőle 50 frton, mely 20 bornak az ára teszen egy S.-ában ezer frtot.

Azért mind a két rendbeli bornak az ára teszen egy S.-ában egyben vetvén huszon egy száz és hetven frtot.

Fizettem erre Ao. 75. 20. okt. az úrnak ő magának *Visoiyban* aranyul és garasul f. 200 kit Bors János, az úr deákja olvasott meg.

Fizettem ugyanezen két rendbeli borok árában az urnak ő magának 12 febr. két czimer nestet és 2 gerezna nestet, mind a négy darabot adtam neki..... fl. 200 és 20 forintért.

Ao. dni 1576. 7. nobri fizettem ezen felyül megirt boroknak, az urnak ő magának *Munkáczyban* aranyul ő magának..... f. 200

Item Ugyanaz kétszáz fort fizetésekor azon napon és azon órában adtam az urnak két gyűrüt, egyikben gyémánt, a másikban saphehr, adtam neki áru szerint..... fl. 200 és 20 forintért.

Item Ugyanazon napon vetettünk számot is egymással miért hogy ő nagysága nyilván tudta nagy kárvallásomat. Engedett meg ő nagysága ugyanakkor 400 frtot benne és magát ajánlotta, hogy többet is enged.

Ao. 1577. 13 napján áprilisnak fizettem ezen felyül megirt boroknak az árában az urnak ő magának *Munkáczban* tiszta garasul negyedfél száz magyar frtot..... fl. 350

Ao. 1577. Szent Antal nap estin adtam az urnak ő magának *Munkáczban* 5 sing és egy fertal bársonyt szederjes singit, duplát kit hoztam neki *Krakkóból*, singit p. 5 taller Ugyanakkor adtam az urnak *Munkáczban*, kit *Krakkóból* hoztam 2 vég chynadofot p. fl. 20 pol.

- Ao. 1578. 6 ápr. elejtitől fogván ezen felyül megirt borok áráról vettem számot az urreal, Magóczy Gáspárral Munkácsban Alar Ferencz előtt és Ormandj István előtt akkor és az nap adtam neki 100 frtot Mind a felyül megirt fizetésekét és a mostani 100 frtot egyben vetvén, szépen megegyezödtünk egymással és még maradtam az urnak adós valami késsel. kiröl levele vagyon nálam, tudniillik ... f. 469 d. 50.
- Ao. 78. 25 aug. e felyül megirt S.-ára fizettem az urnak ő magának Regéczben aranyul és garasul fl. 100
- Ao. 1579. e felyül megirt adóságban voltam az úrnak, Magoczy Uramnak adós f. .... 369 d. 50.
- Miért ő ngának nem fizethettem készpénzül a nagy kárvallások és hosszú betegség miatt böcsüllette el ő nga 3 szőlömet mind egy rendben a *Kákpatakban* 15 napján júliusnak 400 frtig „az jövet“ (?).
- Ilyen módon lött a becsü, a törvénynek kiszolgáltatása szerint, hogy én a szőlöt megszedjem és befedjem és ha kézhez akarom adnom, szabad vagyok vele. Ha pedig az idő alatt az urnak ő ngának kedvét találom érte legyen esztendeig és egy napig, de azért a szőlöt az idő alatt megmielttessem szépen minemü állapotban mostan vagyon kötözésig. És a terminus mikor kitelik, esztendő és egy nap a 400 frtból negyedfél frtot is a mit szőlőre költök, nekem igazán megfizesse egy pinzig és a szőlöt elveheti.
- Ha pedig az idő alatt másnak valakinek el akarom adnom, azaz hogy felyebb eladhatnom lehet az úr pénzit, a 396 f. 50 d. az urnak letévén, a szőlöt eladhatom.
- Ao. 1579. e felül megirt becsült szőlőnek az árában a 396 és 50 pinzben engedett meg az úr, Magoczy először ötven frtot és 50 pinzt, másodsor engedett f. 16.
- A mi a többi volna, hagyta adnom *Kalmár Jánosnak*, Kassán lakozónak, azért fizettem itt Kassán Kalmár Jánosnak házamnál 23 no. 290 frtot.
- Ao. 1577. Vöttem ujabban *Magóczy Gáspár* uramtul, ő nagyságátul 22-ed napján ápriliśnak *Tornában* ő bort és ujat 31-et és 1 átalalagot egy S.-ában 1000 frton. Két fizetésre, felét Szent Iván napjára, felét szent Mihály napjára.
- Ao. 1577. E felyül megirt, Tornában vött boroknak az árát fizettem meg Magóczy Gáspár uram ő Nga parancsolatjából *Porzoth János* uramnak a kamorára tiszta készpénzül, kit vött be tülem a perceptor, *Kapronczay György* deák 4 die no. , kirül quietanciat is adott Porzoth uram akaratjából. .... flor. 1000.
- Solvit.

XIII. Ismét borvásárlások.

Zabó Benedek Görgey.

- Ao. 74 14 aug. vöttem Zabó Benedektül 15 fel bort, egy summában 307 (így írja 300. 7 frt.) kit neki megfizettem 6 napján júliusnak 1575. esztendőben házamnál Kassán. Utolsó fizetéssel akkor tölt ki az derék Sma.

Solvit, megfizettem.

Ao. 75. Vöttem *Bors Jánostól*, a Magóczy uram secretariusától 13 bort, egyiket 16 frtért. Vöttem böjt közép vasárnapig, mely esik, 1575. esztendőben mely; egy Smaba vetvén, teszen 200 és 8 frtot. Ugyanaz megvételkor adtam neki Tarcait, Cyryak András házánál 3 aranyat.

(A többit részletekben fizette meg 1580-ig.)

Aszalon egy közép puska bécsi fedelet.

Egy vég krakkai tarka kített.

A *zikzói* sokadalmon a hozzá küldött szolgának, Baranyay István és Molnár Péter előtt 50 frtot adott.

A *zikzai* bíró, Zabó Ferencz által küldött 50 frtot kit küldött neki Olnodra.

A Bors János szolgájátul, Demetertül f. 25.

Bors Jánosnak „az olnodi udvarbirónak“ küldött (1579.) egy pince palacktokot, kiben vagyon 8 palack, vöttem f. 8 d. 89. Kiért zálogban önkannagyártó Jánosnál egy 3 karikájú arany gyűrő finom kiben vagyon 6 arany fl. .... aurei 6.

(A többit pénzben adta meg.)

XIV. Kölcsön, zálogok.

Ao. 1589. Kértem kassai *Kalmár Györgytül*, másképen György deáktul két rövid nyelű ezüst kalanra ..... f. 2. Vettem tüle 2 tonna heringet, egyiket p. f. 10. tt. .... f. 20. Minderre egyebet nem fizettem, hanem Gönczről hozzattam neki 2 hordó bort szekerem, egyiket p. d. 65 tt. .... f. 1 d. 30.

Ao. 1579. Kértem zálogomra *Keczzer Andrástul* Pekleneben ki lakik, *Kalmár Kelemennel bátyámmal* zálogomra 62 arany frtot és 80 pénzt.

Mely zálog ezek nevezett szerint:

1. Egy párta öv, aranyozott, zománcos, gyöngyös, ezüst mayceru láncával, kiben vagyon 3 gira és 32 nehezék.
2. Ismét egy pártaöv fekete bársony mayceru, aranyos, zomancos láncával, kiben vagyon 2 gira, 8 nehezék.
3. Harmadik zálog 6 ezüst kalán, kiben vagyon egy gira $2\frac{1}{2}$ nehezék.
4. Zálog egy zölddel tündöklő dupla tafota szoknya, kin vagyon öt bokor kapocs aranyozott, gyöngyös köves, kiben vagyon 1 gira 3 nehezék. Ezeket *Kalmár Kelemen bátyám*¹⁾ kezében levelemmel együtt és ő kegyelme adta András uram kezéhez. A napja 8 máj. 1579. esztendőben vettem (t. i. zálogba). Esztendő ez napja, ha az Uristen erőt ad hozzája, kikell váltani a jámbortul azonféle pinzen, a kit az Uristen rajta bíz. Telik ki ismét a napja 8 máj, mely esik 1580. esztendőben. Adtam neki ugyanakkor házánál egy rókahát gereznát jóakartomból.
5. ötödik zálog vagyon ottan más dupla tafota, sárgával tündöklő szoknya 5 bokor aranyozott kapocscsal.

¹⁾ Ezen és a fenti kifejezésből következtethetni, hogy a Regestrom Kalmár Gergely deáké volt.

XV. A könyvbe írt egyéb jegyzetek:

- Ao. 1575. 29. 10-bri vötte ki az Uristen e világból az örök világra a mi tisztelendő urunkat és atyánkfiat, *Desi Tamást* Zikzay lelpászort. (Ao. 1577. 26 febr. *Szűcs Gergelynétől* az csermelybeli szőlőt a becsülő uraimék becslése szerint „*En Gergely deák*“ megvehetem).
- Ao. 1577. Visitatio Mária, azaz secundó die júli *oly nagy szél volt Kassán*, kinél én nagyobbat soha nem láthattam. Az szakasztotta le a *Guttlík Zabó András* házának a felső részét, a kőfalt. Ez sok egynehány háznak a fedelét elrontotta és uj csüröket tövéből kidőjtött.
- Ao. 1578. 10 napján febr. *szegődtem* meg *Josa* biróval a vinczlerségre a Rákpataki szőlőre:
- Késpénzt adok neki..... f. 5 d. 50
 Egy zekernyet magának valót
 Egy süveget. És a szegődségre való dolog (?)
 Ezek felett ígertem neki ajándékon az elmult esztendő szolgálatjában egy nadrágra való kizniczert.
 Feleségének egy sarut
 És 5 sing kazasia posztószélt
 3 köből gabonát. Ezt kell neki fizettetni ez esztendőre.
 (Beírva, hogy mikor mit adott: „Solvit mind, de meg nem szolgálta“.
- Ao. 1578. 26. júni. *zegődtem* meg *Jánossal*, az én szolgámmal esztendőig
- Késpénzül adok neki..... f. 12.
 Egy dolmányt kizniczert ketszert.
 Egy mentét bélettet.
 Egy nadrágot karasiát.
 Egy szűrt köpönyeget.
 Két inget, 2 gatyát. Solvit.
 Légelyemet törette el az öreg szekérben akarattjával a disznó kurvafi ..... d. 32.
 Jánosnak vöttem volt ő magának egy balog szekerczét, elvesztette ő maga a köz kurvafi ..... d. 24.
- Ao. 1578. *zegődtem* meg az én szolgámmal *Andrással*, a bogdanyival 17 napján febr.
- Eszteideig késpénz ..... f. 6.
 Egy kizniczer dolmány
 Egy mente bélett
 Egy nadrág
 Két imeg, két gatyá
 Saru a mennyit elnyöhet.
- Vettem pinzére Gönczin egy szűrt..... f. 1 d. 18
 Adtam egy zablyaszíjra ő magának ..... d. 16
 Lopatott el *Gönczön* 10 kaszát ..... f. 2 d. 30 eng.
 „ „ *Kassán* 4 „ ..... 92 d. eng.
- Szaniszló napban *Krakóból* jövet, hagyott egy uj szekeres nyeret minden szerszámával Ozikon a szekeresnél, ki helyében vöttem mást..... f. 1.

Egy kengyel szijat d. 17, egy kengyelt d. 25, egy hevedert d. 15, egy nemeset (?) d. 12.

Andrásnak adott a csaplár 8 pinzes bort, 2 pinzes bort, 2 itcét d. 16, egy meszelt d. 3^{1/2}.

Faragó fejszemet az áruló kurvafi ő maga elvesztette, vettem mást az ő pinziből helyébe d. 20.

Meghagytam sokszor sokszor ugyan az Istenért, hogy a tilalmas erdőre ne menjen, de nem fogadta, váltottam ki, szűrit d. 20.

Szent Tamás napján Tokajban lopatott el egy új puskapalaczkot teli porral erszényestül gyolobasostól (?) ki tett f. 1 d. 25.

Itt kitelt az esztendeje, megfizettem neki a kárt is megengedtem, ha jámborul szolgál.

Ao. 1579. 12. febr. újra megszegődött *Jósa* biróval a vinczlérségre kb. a fentiekben.

Ao. 1579. újra megszegődik Andrással is, kb. a fentiekben. De ha valami kárt teszen szolgálatjába kell tudni, mert a tavalyiból többet engedtem a hinan (hitvány?) embernek 6 frtnál.

A megszegődés után mindjárt másodnap a szőlőhöz vitt kerítésnek való hasogatott karót egy nagy lánczot vesztett el. Megfizettette d. 65.

„Ao. 1578. Adtam tudására szokásunk szerint a mi végezésünket a kassai birónak, Zeöcs Jakabnak“. (Ime, a fontosabb szerződéseket egyezségeket a bíró tudtával kötik).

Ao. 1577. 21 febr. Vöttem meg a szőlőt Rák patakban mellettem Mészáros Menyhérttől 94 magyar frton Rósnay Péter házánál.

Közli: *Kerekes György*.